



## Hur organiserade och gjorde vi?

**Från metodutvecklingen 1 februari 2016 t o m 10 oktober 2017 har vi genomfört 18 case med fotbollslag, festivaler och på fritidsgårdar. Vi redovisar antalet deltagare och case i siffror på sista sidan och hänvisar till fördjupad inblick på metoder och case till [www.laskickar.se/metoder](http://www.laskickar.se/metoder) .**

Under 2017 har vi även genomfört fem workshops där gemensamma läsfrämjande erfarenheter, kunskaper och idéer diskuterats, med vilka metoder och vilken roll läsfrämjandet får plats inom lagidrotten fotboll? Vi har också analyserat och gjort undersökningar hur Läs Sverige mår och vilka Läsvanor som nyttjas från officiell statistik. Hur Läsforståelsen har utvecklats och vilka lösningar samt metoder som kan vara bra att använda på ett lustfyllt sätt. Vad som passar barnens intresse med dagens läs- och medievanor? Där har vi t ex provat för flickor och pojkar 7-11 år under fyra dagar på en idrottscamp med arrangör Hjulbro IK. På 2 aktiviteter á 40 minuter, utifrån drömmar och hjältar låta barnen skapa film- och spelmanus med storyboards. Vi har tagit fram en metodhandledning för detta och dokumenterat erfarenheter på hemsidan. Sedan har använt metoden ”tagga ned med högläsning” på fritidsgårdar, fotbollsträningar och fotbollsskolor. Detta för gruppen tjejer 7-12 år samt pojkar 7-8 år. Denna metod har visat sig framgångsrikt, då det skapade lust och nyfikenhet på att läsa. Vi har då använt fotbollsförebilder ur bokserien fotbollsstjärnor OLIKA förlag, som tjejerna och killarna 7-8 år kunde identifiera sig med för att det handlade om en fotbollsspelare som dem. Det är berättelsen och samtalet efter uppläst berättelse som är det centrala, det fick vi sbaret på där. Här har vi samarbetat med Stadsmuséet i Norrköping Erika Kyndell och Ekholmens närbibliotek Linda Samuelsson med kollega i Linköping. Även tränare och ledare Ella Carlsson för Bollihop och Bäckskolans fotbollsaktivitet och ledare för fotbollsskolor har högläst där både flickor och pojkar 7-11 år deltagit. För de äldre barnen läste vi Gå på mål Marta!, skillnaden är att pojkarna behöver egna förebilder och är mer intresserade av facklitteratur om sin egen idrott, spel (FIFA) och serier med bilder vilket var en viktig erfarenhet och kan användas för läslust. Fotbollscup med 1 timma temastund om en bok som handlade om att bygga självkänsla (Ta Makten – för att det funk! OLIKA förlag) var lyckat då vi fick 114 spelare och 18 ledare som intresserat lyssnade på författaren och blev intresserade av att läsa boken från ledare till spelare. Ett kag läste boken med övningar under 2017 i Laskickar och två ledare i andra föreningar ville göra samma sak och fick boken med sig hem. Fotbollsfestivaler, fotbollsskolor och läger är arenor som också använts och varit lyckade för att gemensamt skriva och skapa inom laget vilket vi kommit fram till att med en social aktivitet med en kompis så stärker det motivationen till att vilja jobba med text och skrivande som en väg till läsning med att t ex blogga.

**Idrottsföreningar och bibliotekssamarbeten för läsfrämjande?** Där har vi en pågående pilotprojekt med Ekholmens närbibliotek i stadsdelen Ekholmen linköping som nu genom Laskickar börjat samarbeta och arrangerar egna möten för samverkan för läsfrämjande. Föreningarna som jobbar med tjejfotbollen och lagverksamhet har också bidragit med stort engagemang med egna insatser och hjärta, samt många värdefulla kunskaper och idéer på hur verkligheten ser ut för idéella föreningar och föreningar som har anställd personal på kansli med lagidrott, vilka förutsättningar de jobbar under för att kunna organisera långsiktiga Laskickar! Projektledningen har lagt ned mycket energi på nätverkande och kunskapsinhämtning, samt behovsanalyserat och planerat aktiviteterna i direktkontakt med föreningar, fotbollslag, festivalarrangörer och fritidsgårdar. Så långt som möjligt har vi lagt ansvaret på föreningen och laget att själva organisera Laskickar aktiviteterna! Inom laget med barnens delaktighet genom ledarna, så som idrotten demokratiskt

**[WWW.LASKICKAR.SE](http://WWW.LASKICKAR.SE)**  
**#Laskickar @laskickar**



fungerar där alla ledare ska följa idrottens riktlinjer om barns delaktighet och inkluderande på fritiden inom sin idrott, på biblioteken och i samarbeten och för långsiktig samverkan, som är målet i strukturbyggandet hur vi organiserar Läskickar i idrottslag.

**Kunskaper om sådant som inte fungerat!** I två fall av 20 planerade case 2016-2017 har metodutvecklingen misslyckats, p g a tidsbrist och avhopp från ledare eller att metoden helt enkelt inte har fungerat. I det första fallet 2016 var det en förening med fritidsgårdsverksamhet som inte lyckades få till ett samarbete med ett närbibliotek. Då personalen på fritidsgården och på biblioteket efter två möten med varandra i Läskickars regi inte lyckades komma igång. Dels p g a cykelolycka och sjukskrivning av ansvarig ledare på fritidsgården, personal- och tidsbrist uppstod. I närbibliotekets fall utan uppföljning och vilja att ta ansvar för kontakten med förening och fritidsgård. Det är väldigt individuellt på ett personligt plan i både föreningslivet och på biblioteken på vilken nivå deltagare lägger engagemang från sin verksamhet och ser behovet och kar kunskapen om läsfrämjande insatser. I det andra fallet arrangerade vi 2017 i ett avlägset rum på en stor arena, att fotbollslagen skulle ”skriva och blogga om fotbollsfestivalen”. Det var allt för många fotbollsaktiviteter denna dag så 3 av 19 inbjudna lag han med aktiviteten och dessa erfarenheter har vi tagit med oss i koncept- och metodutvecklingen.

## **Slutsats av Läskickar 2016-2017 koncept & metodutveckling.**

**Identifierade behov, metoder och förutsättningar:** Läsfrämjande som begrepp behöver en naturlig plats och marknadsföring in i idrottsrörelsen som en kultursatsning. Idrotten behöver kultursatsningar för ledarrekrutering och utveckling av föreningar, funktionärer och aktiva. Kultur och biblioteksverksamheten kan hitta nya arenor och struktur med idrotten för samarbeten och samverkan. Läsfrämjande som begrepp i vidare mening en omodern form då vi redan idag jobbar multimedialt med läsning, skrivande och skapande. Läskickar vill fortsätta satsningar på att istället använda våra läsvanor i digitala och sociala medier till att skapa läslust, öka läsförståelsen och stärka språkutvecklingen. Detta gör vi med konceptet ”Lagberättelsen ” för lagidrotten med tre metoder och en resurs som leder läsfrämjande. Där ledaren planerar med barnen och inkluderar alla uttrycksformer och läsvanor som barn och ungdomar använder i sin vardag. Det vill säga prosumentiska metoder som är användning av digitala och sociala medier där barnen redan skapar, delar och läser innehåll. I deltagarkulturer på nätet är barn- och ungdomar naturligt intresserade av kunskap- och informationsinhämtning. Föreningar har problem med ledarrekrutering och tid att engagera sig i läsfrämjande. Biblioteken har personalbrist och på vissa håll hårt ansträngda att kunna vara ett stöd utanför lokalen biblioteket på idrottsarenor och fotbollsfestivaler. Vi har identifierat och föreslår en Kulturcoach som koncept för läsfrämjande, som är arvoderad och har tid att jobba med föreningens ledare, barn och ungdomar. Högläsningen kan alla göra idéellt bara de vet varför, hur och vad. Det lanserar vi i metoden i ledarutbildningar och marknadsföring som behövs för läsfrämjande för att öka kunskapen hos föräldrar och vuxna. Med förebilder, anpassade koncept och metoder kommer vi lyckas!

**Metoder anpassade till våra läsvanor.** Öka kunskapen om källkritik och mediekunskap. Hur vi med statliga och regionala medel bättre kan samverka för barn & unga på fritiden mellan idrotten, bibliotek och samverkansprojekt för läsfrämjande. Hur vi vi kan bli bättre på att använda våra läs- och skapande vanor i sociala medier (som prosumenter i läsfrämjande). Hur vi bli bättre på att granska och diskutera nyheter och innehåll i böcker och i sociala medier med barn och ungdomar för att skapa intresse och kunskap. Att med ett modernt läsfrämjande följer nya behov a koncept och metoder att införa kunskaper i källkritik och MIK medie- och informationskunskap, här havi för avsikt att samarbeta med Statens medieråd som förberett en

**[WWW.LASKICKAR.SE](http://WWW.LASKICKAR.SE)**  
**#Läskickar @laskickar**



sajt med webblektioner och filmer som är väldigt bra. På Läskickar webben måste vi införa samma typ av webblektioner och filmer för läsfrämjande inom idrotten vilket finns med i planen.

**Så bör läsfrämjande organiseras och användas inom lagidrotten!** Läskickar har provat olika metoder i läsande, skrivande och skapande med beprövade metoder. Läs för läslust! - högläsning att tagga ned före träning. Skapa berättelser med bloggar som en väg till läsning och skrivande på idrottseven. Skriva, berätta och skapa utställningar i en kreativ arena med gruppaktiviteter. Behov av spontanläsning och medier upptäckte vi och tillgängliggjorde med biblioteket och egen litteratur från OLIKA förlag på idrottsläger under lovveckor, som blev lyckade då barnen också har pauser mellan idrottsaktiviteter för att vila med läsning, rita eller prata med kompiserna. På barnens fritid bör barnen inom idrotten vara delaktiga och styra valet av metoderna för läsfrämjande i samarbete ledare av aktiviteterna. Vi tror mycket på vårt **koncept "Lagberättelsen"**, som är enkel för barn och ungdomar att vilja göra då vi kan likna konceptet vid att skapa ett community på nätet, som bara angår laget och spelarna själva och skapar naturlig lust och intresse för text och bildproduktion, efter metodiken "Röda tråden" i skapandet av berättelser. För att komma dit föreslår vi att använda tre läsfrämjande metoder med **högläsning, skriva och skapa** innehåll. För att lyckas med det använda arenor på nätet i digitala och sociala medier där läsvanorna och tillgängligheten redan finns. Vårt koncept Kulturcoachen är en arvoderad resurs för läsfrämjande som anlitas inom föreningen eller externt. Kulturcoachen har kunskapen, tiden och intresset att jobba med barn och läsfrämjande. Denna resurs som ledare, förälder eller annan, får kunskaperna i utbildning med hjälp av Läskickar, SISU och biblioteken.

Att pedagogiskt och metodiskt använda alla typer av litteratur och medier för barn och ungdomar i konceptet Lagberättelsen som är den röda tråden! Använda en mångfald av berättelser i både text, bilder, ljudfiler, som spel och filmer som barnen och ungdomarna kan bygga sin föreställningsvärld i tillsammans som social aktivitet. Byggande av barn och ungdomars identiteter i läsfrämjande är också viktigt att använda med alla former av publikationer och medier. Men de måste användas källkritisk litteratur och medier som passar barn och ungdomar med normkritisk kunskap i Läskickars koncept och metoder 2018.

### **Rörelseförståelsen jämförelses med läsförståelsen 2017 inom idrottsrörelsen(RF policy).**

I lokala idrottsföreningar med fotbollslag vi samarbetat med i Läskickar och inom idrotten generellt, borde det finnas en tydligare värdegrund och policy att stödja läsfrämjande i spelarutvecklingen av barn och ungdomar. Det är intressant att RF Riksidrottsförbundet sedan 2015 haft policyn att Läsförståelsen är viktig för idrotten att stödja eftersom det ligger på papper och nedladdningsbar PDF som en policy, men det används och kommuniceras inte tydligt till föreningar och lag. Det finns heller inga tydliga särskilda medel för kulturinsatser och läsfrämjande inom idrotten, merparten söks och används av bibliotek och andra organisationer. Det skulle varit till stor hjälp om det varit så i vårt utvecklingsarbetet om denna struktur med medel och idrottpolicy samt marknadsföring av kunskapen om läsförståelsens kondition och hur den mår samt var läsfrämjande egentligen är, som är svår att kommunicera om till en vanlig idrottsledare. Läskickar har i projektet medvetande gjort denna fråga, men det ligger inte på vårt ansvar att informera idrottsledare om policys men gjort allt för att skapa medvetande och kunskap om läsfrämjande. Information och kommunikation från regionala idrottsförbund och SISU bör vara att med Läskickar nationellt och i distrikten på sikt, utbilda idrottsledare som är förenings- eller lagansvariga. Ömsesidigt att ledarna tar till sig information och policys inom idrotten och jobbar nu med värdegrundsfrågor genom Strategi 2025!



### **Seminarieverksamhet idrott, kultur och läsfrämjande 2018**

Vi har under slutet av projektåret 2017 även inlett en planering med att arrangera ett gemensamt inspirations- och idéseminarium 2018 för opinionsbildning i idrott, kultur och läsfrämjande. Vi har en plan för det också!

Läsambassadören Johan Anderblad och Östersunds FK kulturcoach Karin Wahlén är inbjuden till seminariet som inspiratörer och samtalare med deltagarna, från idrott- och kulturrörelsen i Östergötland. Preliminära datum för detta seminarium planeras till 13-15 mars 2018, om vi får fortsatt förtroende att bedriva läsfrämjande marknadsföring och införande av identifierade koncept & metoder från Kulturrådet.

./ bilaga Läskickar i siffror, statistik och nyckeltal.

### **Med vänliga hälsningar**

Jan Karlsson  
projektledare Läskickar, OLIKA förlag

0723-81 69 09  
[info@laskickar.se](mailto:info@laskickar.se)  
[www.laskickar.se](http://www.laskickar.se)

**[WWW.LASKICKAR.SE](http://WWW.LASKICKAR.SE)**  
**#Läskickar @laskickar**



## 2016

Budget 330 000 kr = 623 timmar 12 mån

Projektledartid 20 % redovisat 356 timmar.

Metodikhandbok uppbyggnad case på webb 78 timmar.

Egen insats OLIKA & ÖFF ca 148 timmar

Sponsorer insatser och externt samarbete ca 41 timmar

Totalt 40 planerade möten och Läskickar aktiviteter

A) Projektmöten och nätverkande 18 st

B) Event, förenings- och lagmöten 17 st

C) Läskickar aktiviteter och genomförda case 5 st

Totalt 3 lag från 3 föreningar, 2 event med 364 tjejer 10-12 år i Läskickar!

## 2017

Budget 330 000 kr = 622 timmar 9 mån (623)

Projektledare 20 % 288 timmar (356)

Processledare 20% x 3,5 månader blir 103 timmar (0)

Mediaresurs Erica 35 timmar (0)

Egen insats OLIKA & ÖFF ca 80 timmar (148)

Sponsorer insatser och externt samarbete ca 80 timmar (41)

Totalt 37 planerade möten och Läskickar aktiviteter

A) Projektmöten och nätverkande 14 st (18)

**WWW.LASKICKAR.SE**  
**#Läskickar @laskickar**



- B) Event, förenings- och lagmöten 10 st (17)
- C) Läskickar aktiviteter genomförda/pågående case 13 st (5)

Totalt 5 lag från 4 föreningar och 2 event med ca 900 tjejer 7-13 år deltagit

## Nyckeltal utslaget per enhet

Metodutveckling kostnader/intäkter 1 245 projekttimmar

per timme 530 kr

per deltagare 0,98 timmar = 522 kr

per case/aktivitet 69 timmar = 36 570 kr

## Webb marknadsföring

Organisk tillväxt från 12 april 2016

År 1 - 6 086 unika besök

År 2 - 12 725 unika besök

**[WWW.LASKICKAR.SE](http://WWW.LASKICKAR.SE)**  
**[#Läskickar @laskickar](https://twitter.com/laskickar)**